

7. aug. 1830

FAKTA

Dato:

7. aug. 1830

Sidetal:

Dagbog A, side 58 recto – 60 recto

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 2923, 4°

Omtalte personer:

Herman Christian Collett

Peter Collett

Anne Cathrine Elisabeth Collett, f.

Arbo

Eilertine Severine Collett, f. Bendeke

Peder Nyborg Hesselberg

Karel van Mander

Christopher Georg Pothoff

Trykt udgave:

Georg Nygaard: "Maleren Martinus

Rørbyes Rejsedagbog 1830",

København 1930, s. 75-77 (med

udeladelse af 7 linjer)

TRANSSKRPTION

Jeg stod den 7de Aug

om Morgenens tidlig op deels for at fulføre mit Brev deels ogsaa for at besee Kirken hvori jeg saa mangen Gang havde siddet paa Bænken i Koret og sunget om Søndagene. Paa min Vei derhen maatte jeg dog først ind til Madame Elsters¹ gamle Boutiqu hvor jeg traf Alt temmelig i den gl: Orden og Bordene ligesom før opfyldte med Bagværk, jeg savnede her blodt den gl Kone for tilfulde at kune sætte mig tilbage i ældre Tider der nu vare lagte saa langt tilbage; men for dog nogenlunde at raade Bod derpaa maatte jeg købe Kager fra de gl: Skuffer hvorfor jeg dengang havde stor Respect og Kjærlighed. En gl Kone jeg her traf paa erindrede sig endnu med Glæde mine Forældres Ophold i Byen og fortalte hvorledes Fader tidt havde givet hende Hansel naar hun med sin Kurv gik forbie vores Gaard og han af en Hændelse stod i Vinduet. Jeg begav mig med en gl Mand der var Graver til Kirken for at gjensee de gl. Vægge; ved min Indtrædelse kunne jeg strax see Forandring hvilket især bestod i at de gl: Vinduer vare borttagne og i deres Sted vare nye og større indsatte der gav det Heele et lysere omenskjønt for mig ogsaa fremet Udseende. Pillerne •58 verso• der dannede en Adskillelse imellem Kirken og Coret vare ogsaa borttagne og saaledes det frie Syn til Altaret aabnet. I Altertavlen hvori jeg havde ventet at finde et stort Mesterstykke der her var aldeles skjult og ubekiendt fandt jeg ikke hvad jeg havde ventet og det er vel neppe et Malerie af Carl van Manderen² som Præsten Hesselberg³ i hans Beskrivelse over Strømsøe angiver. Maleriet bærer vel noget Præg af Mesterskab men Forholdene i Figurerne ere rent forfeilede saaledes at Manderen vel neppe kunde have gjort sig skyldig i slige Misgreb; forresten maatte man først ved en nøiere Undersøgelse gjøre sig bekjendt dermed da over det halve nu er aldeles utydelig og næsten sort. Mere paafaldende for sin Skjønhed var de messing Lysekroner og den Døbefond der findes i Kirken, hvoraf især Døbefonden er i en smuk gl. tydsk Stiil og bæres af en Figur og en Deel smukke Ornamenten. Fra Kirken steeg jeg op i Taarne[t] ad den vante Trappe hvorfor jeg dengang havde en hemmelig G[ru?] og Skræk da den forekom mig som det rædsomste •59 recto• jeg nogensinde havde seet, ogsaa har jeg vist mangengang troet mig omringet af Spøgelser naar jeg listede mig bagefter de andre Dreng for at være tilstede ved Ringningen eller undertiden af Nysgierrighed for at kikke ud paa den underliggende Kirkegaard og ned til de tilstødende Gaarde; nu derimod var den første Bemærknin jeg nødtvungen kom til at gjøre, at jeg siden forrige Tider var bleven meget størrer, da jeg før med Lethed [overstreget: krøb] løb under de Bjælker paa Kirkeloftet hvor jeg nu stødte imod med Panden og hvor jeg før havde fundet Plads nok var det mig nu for snævert. Overhovedet er det totale Intryk jeg overalt faar en vis Følelse af Lidenhed, jeg synes enhver Gjenstand at indtage. – En Mand i Gjæstgivergaarden der i Morges kom for at pudse mine Støvler spurgte

meget ydmygt om mit Navn for at erkyndige sig om min Moder og øvrige Familie og da jeg skulde spørge Manden ud har han paa vor Tid tient hos Schielthes⁴ under Navn af Thomas og været med hans Husbond for at følge os til Gillsbeck da vi forlode Drammen; han bestilte Skyds for mig da jeg alt tilfulde [har nok] af mit Ophold her der langt fra ikke svarer til min Forventning. Da jeg ifra Kirke kom til Collets⁵ •59 verso• præsenterede Christian⁶ mig for hans Kjerreste en Jomfrue Arveskau⁷ der har et ret net Ansigt og en peen lille Figur, hendes Holding forekom mig dog ikke at være smuk, maaske Aarsagen dertil var at hun er betydelig skiæv. For Kiær⁸ der kom for at gjøre mig et Besøg udkastede jeg [efter hans Anmodning] et Par Streger til et Monument der skulde sættes over en afdød Hollænder her nemlig Pottoff.⁹ Siden gjorde jeg hos Frue C⁵ et Slags Bekjendtskab med en Oberst Leutenant Anker¹⁰ der logerede hos hende og hvorum jeg ikke kan sige stort. Jeg reiste om Eftermiddagen i Følge med Collet's fra Byen, afbenyttende en lille Karriol jeg havde leiet og tog paa Veien efter at have badet i Langbroen, ind paa Hasselværket, dels for at forkynde dem Frue C Ankomst dels for at høre om de ønskede noget Bud med til Budskerud. – Men jeg var færdig at fortryde dette Besøg, thi da jeg ved min Ankomst saae Assesoren¹¹ der fik denne pludselig det Indfald at vende tilbage med mig, og jeg maatte saaledes igjen trækkes med ham. For i det Mindste ikke at kjøre saa sagte som han skyndte jeg mig i Forveien og lod ham komme •60 recto• efter. Hans Ankomst til B¹² var for Fruen¹³ og os Alle langt fra moersom da han strax begyndte at trække [ting] ned for at viise og plage os med.

¹ Uidentificeret.

² Karel van Mander. Altertavlen i Strømsø kirke udførte han i 1667

³ Peder Nyborg Hesselberg. (1725-1804), norsk præst og rektor, som i 1780 udgav Efterretninger angaaende Strømsøe Bye.

⁴ Uidentificeret.

⁵ Anne Cathrine Elisabeth Collett, f. Arbo.

⁶ Herman Christian Collett.

⁷ Louise Arveschoug.

⁸ Hans Andersen Kiær.

⁹ Christopher Georg Pothoff.

¹⁰ Uidentificeret.

¹¹ Peter Collett.

¹² Budskerud.

¹³ Eilertine Severine Collett, f. Bendeke.

[illegible]

der danner en Atskillen imellem Eiden
og Lovs navn og sin boudhagen og sin liden
det frim Ege til Altharst Jacobus. Tatter.
Lofalen for sig sandt mentet at frim at stort
Mesterskabet der for var altharst sigt og
indskrevet sandt sig ider sandt sig sandt mentet
det var nat unge at Maleris og Lovs en
Manderen for Ege. Hestet sig. sand
Lofalen for sin Skomær og Eiden. Maler.
var for var nat unge. Ege og Mesterskabet
sin boudhagen. Ege. sandt var sandt
for sig sandt sandt at Manderen sandt
myr sandt sandt sig sig sigt. sigt.
Minget; for sig sandt sandt sandt sandt
sandt sandt sandt sigt sigt sigt
sandt to sandt sandt sandt sandt
sandt sigt og sandt sandt. sandt sandt sandt
for sin boudhagen sandt sandt sandt sandt
og sandt sandt sandt sandt; sandt, sandt
ifor sandt sandt sandt sandt sigt sigt
sandt og sandt sandt sandt sandt sandt
sandt sandt sandt sandt. sandt sandt sandt
sig og sandt sandt sandt sandt sandt
sig sandt sandt sandt sandt sandt
sandt sandt sandt sandt sandt sandt

[illegible]

[illegible]

afkom. Jener Aukauft vil B. nu for sinne
og es alle langt for mere som de for prag be
gynde at holde ind for at mipse y flage og end.
Den 8. Aug. Hver den Morgen. Jis Planten træde
med at indvokke og de gamle Oestene for at se
belgunde sig af en skendelse for den vil flage for
byrdels forfarer den fængd og flage for igennem
træde at anbringe at belstendighed og for
fede for farde skæft og vil brøndgled og for
Leder med sig og at vil for den forværd
figurer alle skæftene for sig, og for at
ombrønde sig en den brøndgled begynde
for fæde med at stille for den for ind for at
for sig begynde. At for den for sig vil at
nu vil indvokke med sig, for at for sig for at
for indvokke for den: an sig, for den for
afkom for sig og vil den anden indvokke,
nu vil skæftene, for den vil sig anbringe
for sig for den for den for den. At vil
at vil den for den for den for den for den
træde og den sig for den for den for den
og sig for den for den for den for den
nu vil den for den for den for den
vil sig for den for den for den for den